

xinple!

EUSKARA

AGOIZKO UDALA

30 zenb. 2023ko azaroa

ZERBITZUAK

Udaletxea 948 33 60 05

Euskara Zerbitzua 948 33 65 65

Kultur Etxea 948 33 66 90

Cederna Garalur 948 33 63 37

Osasun Etxea 948 33 66 00

Oinarrizko Gizarte Zerbitzua 948 33 40 95

Liburutegia 948 33 64 53

San Migel Ikastetxea 948 33 66 09

Agoizko DBHI 848 43 18 90

Bisitaldi gidatua Elizara 637 44 81 07

Dya 948 33 60 65

Suhiltzaile Boluntarioak 948 33 65 00

Udal Pilotalekua 948 33 61 64

Kirol Gunea 948 33 67 06

AURKIBIDEA

- UDAL BERRIA ERATU DA
HONELA DAUDE BANATUTA ZINEGOTZIGOAK
- UZTAILAREN 23KO HAUTESKUNDE OROKORRAK
HAINBAT OBRA EGITEA
AUTOBUS ORDUTEGIAK
- UDAL PILOTALEKUAN ESKUALDAKETA EMAN DA
PARTAIDETZA FUNTSAREN BANAKETA
- TXAKURREN ETA GAINONTZEKO ANIMALIEN ORDENANTZAZ
0-3 URTE BITARTEKO HAURRAK DITUZTEN FAMILIENTZAKO DIRU-LAGUNTZA
MUSIKA ESKOLARAKO DIRULAGUNTZA
PIRINIOETAN BATXILERGOA EZARTZEA AHALMENDUKO DUEN PROIEKTUA ESLEITU DA
- OSASUN INFORMAZIOA, HURBILAGO
KARPETA FISKALA, MARTXAN
EROSKETA ARDURATSUAREN ZERRENDA
- 'JANGOITZ', ELIKADURA OSASUNGARRIA ETA TOKIKOA
AGOIZKO ZOKOAREN IV. EDIZIOA
GAZTEENTZAKO ZERBITZUEN KATALOGOA
- MEMORIA HISTORIKOARI BURUZKO ZIKLOA
- UROZKO MEMORIAREN PARKEA, MEMORIA LEKU BERRIA
IRULEGIRAKO BISITA
- SEXU ERASORIK GABEKO ETA BERDINTASUNAREN ALDEKO FESTAK
ERASO SEXISTEN AURKA
JAIETAKO BALANTZEA, BIKAINA
- ONDAREARI BURUZKO EUROPAKO JARDUNALDIAK 2023
SARIA, NAZARETH TORRESENTZAT
- HIZKUNTZA ESZENIKO BERRIEN LEHEN JAIALDIA EGINEN DA ABENDUAN AGOITZEN
ARGAZKILARITZA LEHIAKETAREN XVIII. EDIZIOA
GARAGARDO JAIAREN XI. EDIZIOA
- KULTUR BALANTZEA
- EUSKARA SUSTATZEKO ETA ERABILTZEKO DIRULAGUNTZAK
EUSKARA IKASTEAREN ALDEKO KANPAINA
2023-24 KIROL PROGRAMA
- ZERO HONDAKINAK KANPONDOAN
KOSTRADAREN LASTERKETAREN XXIV. EDIZIOA
AGOIZKO VII. MENDI LASTERKETA

UDAL BERRIA ERATU DA

Angel Martin Unzuek Agoizko alkatetza berretsi zuen datozen lau urteetarako, emozioz betetako inbestidura saioan.

Jende ugari bildu zen Agoizko udaletxeko osoko bilkura aretoan, udalbatza berriaren kargu hartzearen lekuko izateko. Euskaraz eta gaztelaniaz, hamaika zinegotziek «legeak aginduta» agindu zuten beren kargua. Ángel Mª Zunzarren Unciti eta Maitane Ducay Dendarieta jaun-andreek osatu zuten Adineko Mahaia (eratzte bilkuraren hasiera zuzendu zuen gobernu organoa). Herria gobernatzeko hautagai bakarra zen izangai abertzalea eta EH Bilduren zerrendaburua, eta udaleko 11 zinegotziek babestuta, aginte makila jaso zuen. Beste lau urtez alkate izaten jarraituko du. Alderdi abertzalearentzat ondoz ondoko laugarren legegintzaldia da Agoizko udalean.

Angel Martinek esker oneko hitzak izan zituen joan den maiatzaren 28an hautestontzietan jasotako babesagatik; izan ere, EH Bilduk 841 boto jaso zituen, emandakoen % 80,86 hain zuzen ere; errolda, berriz, 1.933 lagunek osatzen dute. Halaber, aurreko korporazioek egindako lana eskertu zuen, baita bere udal-talde berriari ere,

HONELA DAUDE BANATUTA ZINEGOTZIGOAK

Udalbatza berriaren lehen osoko bilkuran (ekainaren 26an egindako bilkura berezia) ezarri zen udal-organigrama berria. Osoko bilkura arruntan maiztasuna erabaki zen, besteak beste: hileko lehen ostegunean eginen dira, 19:00etan. Horretaz gain, behar besteko bilkura bereziak deituko dira.

Zinegotzi guztiei esleitu zitzaizen arloren baten ardura, eta honela gelditu zen, hain zuzen ere:

etapa berri honetan laguntzeagatik.

Bere hauteskunde-programak jasotzen zuen bezala, udal-gardentasunean aurrera egitea agindu zuen, baita azken urteotan egin diren gizarte-, feminismo- eta berdintasun-politikak

sendotzea ere. Agoitzen alde lan eginen dugu, inor atzean utzi gabe, guztion artean nahi dugun Agoitz egiteko», adierazi zuen Unzuek.

Familiari eta lagunei eskerrak emanez itxi zuen hitzaldia.

Langileak eta Herritarren Babesa (Ángel Martín Unzué Ayanz), Ondarea, Ingurumena eta Garapena (Elisa Ayape Arrieta), Hirigintza eta Etxebizitza (Joaquín Bizkai Ardanaz), Gizarte Ongizatea (Ana Cosín Reta), Osasuna eta Berdintasuna (Alicia Zunzarren García), Kultura eta Jaiak (Joseba Alcalde Sanz), Euskara eta Gazteria (Maitane Ducay Dendarieta), Hezkuntza (Sonia Madurga Arcelus), Kirola (Jokin Arruti Iribarren), Ekonomia eta Oga-

suna (Ángel Mª Zunzarren Unciti) eta Enplegua, Merkataritza eta Turismoa (Alfolfo Mirón Larrea).

Gainera, hainbat erakunde eta batzordetarako ordezkariak korporatiboak erabaki ziren, hala nola Cederna Garalur, Kanpondoa, Mankomunitateak, NUKF, Nafarroako Antzokien Sarea... Udalaren webgunean esleipen horien xehetasunak eta zerrenda kontsulta daitezke.

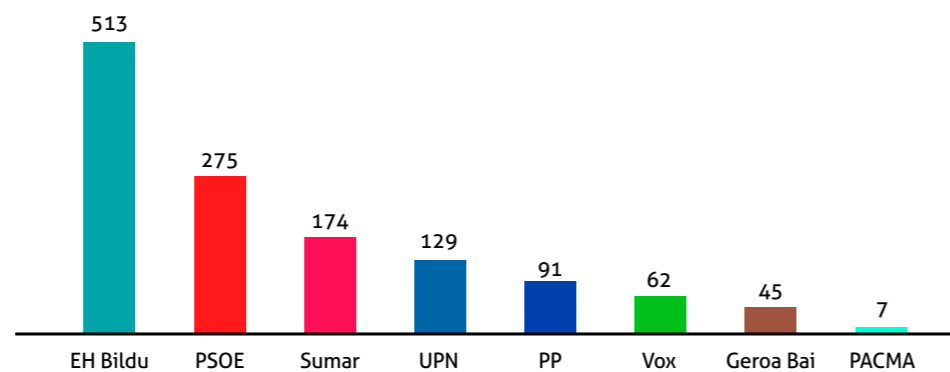
UZTAILAREN 23KO HAUTESKUNDE OROKORRAK

Uztailaren 23an egindako hauteskunde orokorrean, Agoitzen % 69,96ko parte-hartzea izan zen (1.337 boto), 574 abstentzio (% 30,03), 15 boto baliogabe eta 16 boto zuri. 2019an, 1.207 boto zenbatu ziren (% 65,92), eta abstentzioa % 34,08koa izan zen (624 boto-paper). 7 eta 17 boto baliogabeak eta zuriak izan ziren, hurrenez hurren.

Berriro ere EH Bilduk indar bozkatuena izatea lortu du eta botoak irabazi ditu. 2019ko 465etik 513ra igo da orain. PSN-PSOEkin bigarren jarraitzen du, eta 230 bototik 275era igo da. Batuketak, 174 botorekin, Podemosek lortu zuen hirugarren postua gorde du 220rekin. Eta UPNk 129 boto jaso ditu eta PPK beste 91, 2019an Navarra Sumak 189 jaso zituen. Voxek 62 boto lortu ditu, 2019an baino 21 gehiago, eta Geroa Bai 45 (54

HAINBAT OBRA EGITEA

181.000 euro. Aurrekontu hori erabili da Agoizko San Migel ikastetxe publikoko teilatua eta hiru komun berritzeko obrak egiteko. Kopuru horretatik 160.000 euro, zentroaren teilaturakoak, 2023ko Nafarroako Aurrekontuetan lortutako partida izendunaren kargura finantzatzen da, EH Bilduk bultzatutako emendakinen bidez. Eta gainerako 21.000 euroak, komunak berritzeko, Hezkuntza Departamentuko hainbat laguntza arrunten bidez lortu dira. Bi jarduera horiek udan egin ditu Construcciones Leache enpresak. Aurteko urteetan ere zentroan hainbat obra egin ziren, besteak beste kanpoko arotzeria osoa

lortu zituen 2019an).

Senatura, berriz, Koldo Leoz, Amets Inda eta Xabier Otondo Independentziaren Aldeko Ezker-

tiarrak koalizioako kideak izan ziren boto gehien eskuratu zutenak. Joan den legealdian talde parlamentario gisa jarduten zuen EH Bilduren eta Esquerraren zerranda bateratuko kideak dira.

berritu(ateak eta leihoak. Ikastetxea 1977an eraiki zen, eta 1996an zabaldu, eta ordutik ez da hobetzeko esku-hartze handirik egin. Hala ere, azken urteotan, aurpegia nabarmen aldatu zaio, hainbat obra egin baitira: DBHI berria eraiki da, eta aurrez fabrikatutako ikasgelak kendu egin dira, eskolan 20 urte eman ondoren.

Bestalde, abuztuaren amaieran hasi ziren Toki Eder pilotalekua osorik margotzeko lanak, eta instalazioa hilabetez itxita mantenduko dute, gutxi gorabehera. Obraren esleipenduna Construcciones Leache enpresa da, 45.000 euroan

eginen dituen. Partida hori Itoizko urtegiaren afekzioagatik jasotako zenbatekoaren bidez finantzatu da, eta funtsa bereko 16.250 euro frontoiko argiteria berritzera bideratuko dira (SPIE Energy Systems Ibérica enpresari esleitutako obra da).

Era berean, eraginkortasun energetikoko soluzioak hornitzen dituen SPIE Energy Systems Iberica enpresak instalazio fotovoltaikoak jarriko ditu ikastetxeko kiroledegian (79.950 euro) eta Toki Eder pilotalekuan (41.662 euro). Bi partidak Toki Administrazio Departamentuak finantzatu ditu.

AUTOBUS ORDUTEGIAK

Joan den astelehenean, irailaren 18tik, ALSA enpresak kudeatzen duen eta Agoitz eta Iruñea arteko linea egiten duen autobus-zerbitzuak ostiraletako ordutegia aldatu zuen. Hiriburutik Agoitzera iratean 19:00etan izanen da (aldaketa hori egin arte, ibilbidea 18:45ean egiten den). Gainera, Agoitz Iruñerako irteera, astelehenean larunbatera bitartean, 10:20ean egiten zena, ordu laurden aurreratu da, eta 10:05ean finkatu da.

Horrela, astelehenean ostiralera, lau dira joateko eta itzultzeko aukerak, honela banakaturak: Agoitz Iruñera, 9:00etan, 10:05etan, 12:00etan eta 15:40an izanen dira zerbitzuak; eta alderantzizko ibilbidea, Iruñetik Agoitzera 11:00etan, 13:00etan, 14:30etan eta 19:00etan.

Larunbatetan joan-etorriko zerbitzu bakarra ezarri da. Agoitz Iruñerako autobusa 10:05ean abiatzen da, eta itzulera 14:30etan da.

DE LUNES A VIERNES - ASTELEHENETIK OSTIRALERA	
AGUIZ / AGOITZ	PAMPLONA / IRUÑEA
09:00	11:00
10:05	13:00
12:00	14:30
15:40	19:00
PAMPLONA / IRUÑEA	AGUIZ / AGOITZ
SÁBADO - LARUNBATA	
AGUIZ / AGOITZ	PAMPLONA / IRUÑEA
10:05	14:30
PAMPLONA / IRUÑEA	AGUIZ / AGOITZ

UDAL PILOTALEKUAN ESKUALDAKETA EMAN DA

Agoizko Udalak duela gutxi abiatu zuen Toki Eder udal pilotalekua alokatzeko lehiaketa. Deialdian

hautagai bakarra aurkeztu zen, eta bertan ezarritako baldintza guztiak betetzen zituenez,

esleipenduna izan zen. Frontoiaren kudeaketa Joxean Zubelzu Olariagarentzat izan da, ostalaritzan eskarmentu handikoa, urte askotan lan hori lbarrako lizaskuneko jatetxe batean aritu baita. Kontratu bost urterakoa da, baina oinarriek urteko aldiatarako luzatzeko aukera ematen dute, gehienez ere 10 urtera arte. Lizitazio oinarriko aurrekontua, 3.000 € urtean, gehi BEZa (% 21). Óscar Pérez Goñi eta Ángela Vázquez Gómez egungo errentariak adierazi zuten zerbitzuak emateari utziko ziotela jaiak amaitu ondoren, establezimendua 7 urtez kudeatu ondoren (gehi Daniel semearen beste 2 urtez).

Errentari berriak, lehiaketaren pleguek jasotzen dutenaren arabera, taberna, terraza, frontoiaren funtzionamendua eta aldagelak kudeatu beharko ditu, eta "titularrak" aldatzeaz baliatu da instalazioak bere irizpidearen arabera egokitze eta prestatzeko.

Agoizko Udalak eskerrak eman nahi dizkie azken urteotan Toki Eder pilotalekuaren kudeaketaz arduratu direnei, egindako lanagatik, dedikazioagatik eta ahaleginagatik, baita kudeatzaile berriari zorte handia opa ere.

PARTAIETZA FUNTSAREN BANAKETA

Transferentzia arrunten kontzeptuan eta Nafarroako toki ogasunek Nafarroako tributuetan parte hartzeko funtsaren kargura egindako banaketari esker, Agoitzek 1.311.691,38 euro jasoko ditu. Ekarpen hori iaz ezarritako udal-finantzaketaren eredu berriaren arabera ezarri da, eta nahikotasun, justizia eta lurralde-elkartasunaren kontzeptuetan oinarritzen da. Bederatzi aldagaik definitzen dituzte entitateek jasotzen dituzten zenbatekoak, ohiko gastuei aurre egitekoak, besteak beste, 0-3 urte bitarteko ikastetxetako, Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako ikastetxe publikoko eta liburutegietako zerbitzuak finantzatzeko eta, Agoitzen kasuan, Nafarroako lurralde-garapenean udalerrri eragile gisa jarduteko.

43.639,20 EURO INBERTSIOAK EGITEKO. Nafarroako Gobernuak, Toki Administrazio eta Despopulazio Zuzendaritza Nagusiaren bitartez, Toki Inbertsioen Plana Libreki Zehazteko Programa banatu zien Nafarroako udalei eta kontzejuei, inbertsioak egiteko. Esleitzeko irizpidea herri bakoitzeko biztanleriaren eta sakabanatze geografikoaren arabera ezartzen da.

Kontzeptu horretatik Agoitzek 43.639,20 € jaso ditu. Gainera, toki-erakundeek zenbateko handiagoko inbertsioei ekin ahal izateko, gogoan izan behar da Erabaki Askeko Programaren ekarpenak metatu egin ahal izanen direla, eta ez dela

nahitaez gauzatu beharko aurtengo urtea.

ETA 119.523,68 GAINKOSTU ENERGETIKOAGATIK. Ukrainako gerrak eragindako gainkostu energetikoari aurre egiteko, Lurralde Kohe-siorako Departamentuak 8 milioi euro banatu ditu Nafarroako 160 udal eta kontzejuren artean. Aparteko funts horren banaketa

toki-erakunde bakoitzak erregistratutako kostuaren igoseraren eta haren ahalmen fiskalaren arabera ezartzen da. Irizpide horren arabera, Agoitzek 119.523,68 euro jasoko ditu. Funts berezi horren sorrera Nafarroako Gobernuak eta EH Bilduk 2023ko Nafarroako Aurrekontu Orokorretarako sinatutako aurrekontu konpromisoen akordioan jasota dago.

TXAKURREN ETA GAINONTZEKO ANIMALIEN ORDENANTZAZ

Lerro hauetatik gogorazi nahi dugu Agoitzen animaliak edukitzeko ordenantza bat dagoela, egon behar diren baldintzak zehazten dituena eta auzotarren eta maskoten artean elkarrekin bizitzeko modua arautzen duena.

Animaliek ezin izanen dute ohiko bizileku bezala ez balkoirik ezta argirik gabeko edo aireztapen gabeko edo haien tamainarako txikiak diren gelarik eduki. Baimendutako gehieneko animalien kopurua etxebizitza batean mugatua izan daiteke auzotarrei eragozpenak saihesteko. Erabat debekatuta dago kalean animaliei jaten

ematea, bereziki katuei eta usoei. Txakurrek, bide publikoan egoten direnean, lepokoa eraman

beharko dute beti eta bere jabeari kontrolatzen utziko dion uhal batekin lotuta. Arraza arrisku tsukoa izan daitezkeen txakurrek edo oldarkorak kontsideratuak direnek muturrekoa eraman beharko dute.

Azkenik, txakurren kakak bide publikoan uzteko debekua seinalatzen du. Jasotzea haien jabeen ardura da. Udaletik txakurren jabeen konpromisoa eskatzen diegu berriz, guztion arteko ulermen ona bateragarria eta posiblea delako oinarritzko arau hauek errespetatzen baditugu.

0-3 URTE BITARTEKO HAURRAK DITUZTEN FAMILIENTZAKO DIRU-LAGUNTZA

2023ko azaroaren 2ra arte dago epea 0 eta 3 urte bitarteko seme-alabak dituzten familiei laguntza ekonomikoa eskatzeko.

Laguntza horiei esker 100 euroko zenbatekoa jaso dute haur bakoitzeko, gehienez ere 12 hilabetetan zehar, eta deialdi honen epea amaitu baino lehen jaio diren hiru urtetik beharago seme-alabak dituzten familie zuzenduta dago. Eskatera modu telematikoa egin daiteke, tresna

informatiko erraz baten bidez. Tresna horrek aukera ematen du eskaerak Nafarroako Gobernuaren webgunearen bidez egiteko, eta aurkeztu beharreko eskakizunen eta dokumentazioaren zerrenda bat eranstean du. Bitarteko hori ez duten pertsonak oinarritzko gizarte-zerbitzuaren bidez eskatu ahal izanen dute laguntza. Eskabi-deak aurkezteko hurrenkerari jarraituz ebatziko dira, harik eta bideratutako zenbatekoa agortu arte (10 milioi euro 2023an).

MUSIKA ESKOLARAKO DIRULAGUNTZA

Hezkuntza Departamentuak Udala Musika Eskolen mantentze eta funtzionamendurako laguntzen deialdia ebatzi du. Zehazki, Agoizko Musika Eskolako Patronatuak 21.180 euro jasoko ditu. Deialdi horren arabera, musika-eskola bakoitzak gehienez 5.000 euro jasoko ditu 2022/2023 ikasturtean Lanbide Irakaskuntzako edo Goi Mailako Irakaskuntzako musika-ikasketa arautuen zentro batean matrikulatutako ikasle bakoitzeko.

Laguntza hori jaso arren, Agoizko Udala Musika Eskolaren 2023ko ekitaldirako guztizko aurrekontua 192.550 eurokoa da, eta horietatik Udalak 84.293 euro jarri ditu. Ikasleen matrikulek diru-sarreraren kapitulua koadratzen dute. Langileen ordainsaria (140.000 euro) eta Gizarte Segurantzari egindako ekarpenak (44.000 euro) dira gastuetako partidarik garrantzitsuenak.

PIRINIOETAN BATXILERGOA EZARTZEA AHALMENDUKO DUEN PROIEKTUA ESLEITU DA

Hezkuntza Departamentuak esleitu du Irunberriko Ikren eraikina birmoldatzeko proiektuaren idazketa, Pirinioetan Batxilergoko ikasketak ezartzeko aukera ematen duena. Enpresa arduraduna Peralta Ayesa SLP izanen da, eta proiektuaren kostua 125.741,72 eurokoa da. Orain hirurogei eguneko epea irekiko da proiektua idazteko, behin kontratazioa formalizatuta. Ondoren, Hezkuntza Departamentuak eraikina eraberritzeko obrak

lizitatu eta gauzatu ditu; eraikuntza iraunkor-erako estandarrei jarraituz egiten da eraikinaren birmoldaketa integrala. Honako batxilergo modalitate hartuko ematen dira bertan: Zientzia eta Teknologia eta Humanitate eta Gizarte Zientziak. Lanbide Heziketari dagokionez, hainbat espazio egokitu dira gaur egun Lumbier IIP-en eskaintzen diren modalitateetarako. Eraikin berri eta moderno horri esker, Pirinioetako ikasleen hezike-

ta beharrei erantzuna emateaz gain, irakaskuntza partekatua garatzea ahalbidetuko du ikasgeletan, espazioen banaketa eta diseinu berriagatik. Horrela irakaskuntzaren kalitatea hobetuko da.

800 m²-ko estalki bat eraikiko da ere, kirol-pista modura erabiltzeko; horri esker, zentroak bere jarduerak garatu ahal izanen du, baita eguraldi txarrarekin ere.

OSASUN INFORMAZIOA, HURBILAGO

Uda honetatik aurrera, herritarrek osasun-baliabideei buruzko informazioa eskuragarriago dute, Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuaren (OSN-0) eta Nafarroako Unibertsitate Ospitalearen (HUN) web-orri berrien bidez. Bi orrialdeak eskuragarri daude, hurrenez hurren, url centrossanitarios.navarra.es eta hun.navarra.es helbideetatik.

Horiek, aldi berean, Osasun Departamentuaren web-atarian integratuta daude, eta bertan biltzen da departamentu honen informazio instituzional eta sanitario guztia. Bi orrialdeak gaztelaniaz eta euskaraz daude eskuragarri, eta asmoa da erabiltzaileei eskainitako zerbitzuei buruzko informazio erabilgarria modu erraz eta ordenatuan ematea, herritarrek osasun-baliabide publikoen jardueraren berri izan dezaten eta haiekin duten harremana erraztu dezaten.

HUNen web orria hiru bloke nagusitan egituratuta dago: ospitalea, herritarrek eta profesionalaren eremua. Gainera, duela gutxi estreinatu den Osasunbidea-Nafarroako Osasun

Zerbitzuaren osasun-zentroen webgunean ere txertatuta dago. Bertan, osasun-sare publikoko

baliabideei buruzko datu nagusiak jasotzen dira, erabilgarritasun-irizpidearen arabera antolatuta.

KARPETA FISKALA, MARTXAN

Nafarroako Foru Ogasunak Karpeta Fiskala jarri du abian, "zergadunari laguntzeko tresna berri gisa eratzten da, zerga-betebeharren betetzea errazteko". Hala adierazi du Foru Gobernuak, eta gaineratu du norberaren eremu pribatuaren modura pentsatua dagoela, eta hara sartu ahal delako ordenagailutik edo beste edozein gailu, tablet edo mugikorretatik. Bertan zergadun bakoitzak informazio pertsonalizatua kontsultatu eta izapideak egin ahal izanen ditu.

Ziurtagiri digitala edo CI@ve-a beharko da sartzeko, eta zazpi atal ditu: Hasiera, Nire zerga-egoera, PFEZren kanpaina, Nire egutegia, Nire datuak Ogasunean, Nire aitortpenak eta

Mi Carpeta Fiscal. Nire Carpeta FisKala.

jakinarazpenak eta, azkenik, Nire ondasunak.

Nafarroako Foru Ogasunaren web orrian (hacienda.navarra.es) eta navarra.es gune pertsonalean dago eskuragarri. Nafarroako Gobernuak abian jarri dituen gainerako karpetak ere bertan agertuko dira (Herritarren Karpeta, Osasun Karpeta, Karpeta Soziala eta Hezkuntza Karpeta).

Karpeta Fiskala abian jartzea, gainera, Nafarroako Foru Ogasunak iruzur fiskalaren aurka borrokatzeko duen estrategiaren barruan kokatzen da, iruzurra prebenitzeko Zerga Kontrolerako Planeari jasota dauden neurrietako bat baita.

EROSKETA ARDURATSUAREN ZERRENDA

40 udalerrik baino gehiagok, besteak beste Agoitzek, "Erosketa arduratsuen zerrenda" izena eman dute uda honetan, tokiko supermerkatu eta dendetan sortzen diren hondakinak minimizatzeko ekimenean. Lurralde Kohesio Departamentuak eta Nafarroako Hondakinen Partzuergoko Prebentzio Bulegoak sustatutako kanpaina hurbileko saltokiak dituzte xede, erosleak eta saltzaileak kontzientziatzeko.

Ekimen horren barruan, prebentzioko teknikariek bisitak egiten ari dira dendetan eta elikagaitzaren txikietan, non informazioa eta materiala ematen baita erosterakoan hondakinen sorrera

murrizteak dituen ingurumen-abantaileri buruz. Erosketei eragiten dieten eguneroko ohiturak azpimarratu nahi dira, hala nola, gehiegi ontziratutako produktuak saihestea, haragia eta arraina erosteko tapakiak edo frutarako eta barazkiarako sareak erabiltzea, plastikozko poltsen ordez oihalezko edo paperezko poltsa berrerabilgarriak erabiltzea, etab. Hondakinen prebentzioa da, hain zuzen ere, Nafarroako Hondakinen Planaren helburu nagusietako bat. Zehazki, 2027rako hondakinen sorrera %12 murriztea ezarri da helburu gisa. Bestalde, ekonomia zirkularra bultzatzeari dagokionez, 2027rako etxeko eta merkataritzako hondakinen %65 gaika biltu nahi da.

'JANGOITZ', ELIKADURA OSASUNGARRIA ETA TOKIKOA

Taupadak hezkuntza kooperatibak (Agoizko haur eskola) hasierako helburuetako bat lortu du: "elikadura osasuntsua, ekoizleak bertakoak, sukaldaria gure zentroan eta produktuak kalitatezkoak, freskoak eta askotarikoak izango ziren proiektu bat sortzea". jAnGOITZ deitu diote bere proiektuari. Anbizioz jaio da ekimena, landa-giroan oinarrituta, non despopulazioa areagotzen ari den eta ekonomiak gero eta

gehiago sufritzen duen. Hala eta guztiz ere, zuzendaritza-taldeak uste du herrien eta tokikoaren aldeko benetako eta lehentasunezko apustua egin behar dela. Aitortu dute ez dela erraza izan ekimen hau abian jartzea, jantokian jasotzen zituzten produktuak kalitatezkoak ez zirela egiaztatu ondoren sortu baitzen. Proba pilotu baten ondoren, Elikalimen laguntzarekin, menuak aldatu dituzte, eta barietate eta kalitate

gehiago eskaini otorduetan; animalia-proteina gutxiago eskaintzen da eta tokiko ekoizleekin lan egiten da. Eguneko hamaiketakoak sasoiko frutak dira, jaietako askariak aldatuko dira eta askarietako oinarriak sasoiko frutak eta barazki-tortillak izanen dira. Gainera, lan horrekin batera, hezkuntza-taldea lan pedagogikoa egiten ari da. Bazkaltzeko unea zainduko da: talde txikiak sortuz, norberaren erritmoa entzunez eta errespetatzen eta espazio seguruak bultzatzen.

Agoitzen aldeko apustua funtsezkoa izan da proiektu honetan, eta lehentasuna eman zaio tokiko saltokietan erosteari eta, horrela, zirkulazio eta aliantza ekonomikoa sustatzeari. Honako hauek dira ekimena posible egiten dutenak: Reparazea (barazkiak eta frutak), Hns. Latasa eta Migueliz harategiak, Baztan arrandegia eta Panera (ogi ekologikoa). Gainera, Pirinekiren laguntza izanen dute jogurtak hornitzeko, eta Ekoalderen laguntza produktu lehorrak eta elikagai ekologikoez hornitzeko.

AGOIZKO ZOKOAREN IV. EDIZIOA

Hiru urtez jarraian egindako Zokoren lau edizio arrakastatsuk (2021ean bi egin ziren) adierazten dute Irati Bizirik-en, ideia bul-tzatu zuen kolektiboaren, helburu nagusia gauzatu dela. Taldearen helburu garrantzitsuenen artean, Agoitz eta eskualdea biziberritzea, hurbileko tokiko produktua ardatz hartuta. Gainera, azoka eta jarduera ludikoko jardunaldi baten diseinuak elkargune bat sortzen du herrian eta inguruko haranetan, merkataritza eta zerbitzuak dinamizatzen ditu, eta tokiko ondarea, historikoa, naturala eta gastronomikoa erakusten ditu.

Edizio honetan ere, Agoizko Zokoak herriko erdi-gunea hartu zuen, Mendiburua plazatik Nafarroa Beherea plazaraino. Artisauen, merkatariekin eta tokiko ekoizle eta ekoizleen 45 postu jarri ziren. Bertaratutako herrikoek eta ingurukoek gazta, imitaziozko bitxiak, produktu naturalak, saskiak eta abar eskuratzeko aukera uzan zuten. Merkataritza eta azoka zaharren festa giroa egon zen, kaleko animazioak lagunduta: Txoriburu, aurpegi-margoketa, Agoizko Erraldioen konpartsa, Gaitariak, eta Oihane Jaso, Josu Magallon eta Xabier Dendarietaren kontzertua.

Laugarren edizio honetako berrikuntza nabarmenena, kultura eta memoriarako gunea izan da. Victor M. Egia Astibia Irati, S.A. ren erakusketak iraunkorrera egindako bisita gidatuek arrakasta handia izan zuten. Zokoren talde eragilea oso pozik agertu zen jardunaldiaren balantzearekin, oso positibotzat jo baitzuten, bai eta tokiko ekoizle-leen presentzia handiagoarekin ere, Agoitz eta eskualdea dinamizatzeko tokiko

ehuna erakusteko ekimenari zentzua ematen baitio. Merkatuak autofinantzatzen da, kobratzen dituen tasekin eta Zokotombolako txartelak saldua: 450 sari banatu zituzten, saltokien eta ostalaritzaren inplikazioari esker. Udalarekin harremana ezartzea eta talde eragilea handitzea da kolektiboak etorkizunerako duen erronka, merkatu-jardunaldi horiek programatzen jarraitzeko.

GAZTEENTZAKO ZERBITZUEN KATALOGOA

Nafarroako Gazteriaren Institutuak gazteei zuzendutako 121 zerbitzu publiko eta doako katalogoa argitaratu du, etxebizitza, enplegua, prestakuntza, asoziazionismoa eta mugikortasuna bezalako gaietan. Oso tresna interesgarria da, gazteek baliabide irisgarria izan dezaten,

beren bizilekua edozein dela ere. Katalogoa www.juventudnavarra.es web atarian dago eskuragarri. Dokumentua 14 eta 30 urte bitarteko pertsoneri zuzenduta dago batez ere, eta aldian-aldian eguneratzen eta zabaltzen joanen da, eta hamabi kategoriatan tematikotik egituratzen da:

asoziazionismoa; gizarteratzea, bizikidetzaren parte-hartzea; boluntariotza; hezkuntza formalak; hezkuntza ez-formalak; etxebizitza; osasuna; kultura; aisialdia eta kirola; mugikortasuna; ingurumena; eta, azkenik, berdintasuna, aniztasuna eta parte-hartzea.

MEMORIA HISTORIKOARI BURUZKO ZIKLOA

Duela zenbait urtetik hona, irailean, Agoizko Udalak Memoria Historikoaren Zikloa antolatzen du, 1936ko kolpe faxistaren ondoren jasandako hilketak eta errepresioa gogoratzeko. 2023an, zikloa hilaren 1ean ireki zen, Iñaki Porto argazkilaria Emakumea eta Memoria Nafarroan (MUMEN) argazki erakusketaren inaugurazio ekitaldiarekin. Lan bikaina da, 1936ko kolpe militarren ondoren gurasoak edo osaba-izebak desagertzen ikusi zuten emakume batzuen oroimena berreskuratzen duena. "Emakume horiek bizitzan zehar galera horren ondorioak jasan dituzte, maila pertsonalean, familiarrean eta sozialean. Neke askotatik bizirik atera diren emakumeak dira, bizitza osoan zehar oroimenaren enbor bihurtu direnak. Memoria horrek balioa emanen die senideen konpromiso sozial eta politikoari, frankismo-garaiko basakeriaren zentzugabekeriari, eta, batez ere, errespetuan, elkartasunean, ekitatean eta justizia sozialean oinarritutako gizartea eraikitze beharri". Erakusketa Bake, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Zuzendaritza Nagusiak antolatu du, Agoizko Udalaren laguntzarekin, eta irailaren 16ra arte egon zen ikusgai.

Aurten ere zikloan 1936ko kolpearen ondoren Agoitzen eta Longida ibarrean fusilatutako eta errepresaliatutako pertsonak gogoratzeko ekitaldia egin zen. Jende asko itzuli zen Memoriaren Parkera, azken urteetako ekitaldirik jendetsue-

netako batean parte hartzera. Bertan izan dira, besteak beste, Ana Ollo Nafarroako Gobernuko presidenteorde eta Memoria eta Bizikidetzaren departamentuburua, Josemi Gastón Nafarroako Memoriaren Institutuko zuzendaria, Teilarriko Ahaztuak (Elo) elkartearen kideak eta Mikel Zabaleta EH Bilduko parlamentaria.

Urte urte, ekitaldi xume eta hunkigarria egiten da, eduki handikoa, baina; izan ere 27 fusilatuen izenak, sarraskiaren oroitzapena eta ondorengo errepresioa gogorarazte da. Joseba Alcalde zinegotziak eta Ángel Martín Unzué alkateak ohar bat irakurri zuten euskaraz eta gaztelaniaz. Amaia García eta Saioa Gamio txistura entzun ondoren, fusilatutako 27 pertsonen eta Gurseko esparruetan errefuxiatutako 20 lagun izenak, irakasle araztua eta emakume errepresaliatuak aipatu ziren. Ondoren, Kiko Lako Itoizek "1936, el año del terror" kapitulu irakurri zuen, "Susurros del Irati" bere azken liburukoa, Agoitzen irailaren 17an zorigaitzako liburu hura nola bizi izan zen azaltzen duena. Oihane Jasoren ahotsak, Xabier Dendarietaren gitarrarekin, biktimen aldeko musika jarri zuen. Monolitoaren oinean dauden hi-tzak eta loreak, Agoizko Udalak urtero Memoriaren Parkera eramaten duen Oroimenaren aldeko eta kendutako duintasuna berrezartzeko konpromiso irmoan eta borrokan. "Aurreko belaunaldiei zor diegu, baina batez ere gerokoei", argudiatu zuten.

Gainera, zikloaren barnean Pello Guerra Viscarret idazlearen "El diario de Mola" liburu berriaren aurkezpena antolatu zen. Errealitate eta fikziozko eleberrien argumentua Mola jeneralaren heriotzarekin abiatzen da, 1937ko ekainean, Burgosera zihoan hegazkina erori ondoren. Handik gutxira, jeneralak Gasteizko Kuartel Nagusian eta Iruñeko Gobernu Militarrean gordetzen zituen egunkari pertsonalak desagertu ziren. Altxamenduen bultzatzaileentzat informazio konprometitua desagertu zenez, eta Molaren alargun Consuelo Basconen susmoen ondorioz, zeinak kosta ahala kosta Nafarroako hiriburuan zegoena berreskuratu nahi zuen, Pello Guerrak 1937ko Iruñeko errepresio frankista kontatzen duen eleberria eraiki zuen.

Azkenik, antzokiak "Presas" filmarekin itxi zuen zikloa. Obra emakumeentzako kartzela batean gertatzen da, Espainiako lurraldeko lekuren batean eta 40 eta 50 urteen artean. Bertan, bederatzi emakume gaizki bizi dira hainbat arrazoiengatik akusatuta: lapurreta, prostituzioa, adulterioa, delitu politikoa... Kartzela mojek zuzentzen dute. Espetxe zuzendariak, preso baten abokatuak, medikuak, apaizak eta kartzelako maisuak osatzen dute Verónica Fernández eta Ignacio del Moralaren istorioa, El Bardo Antzerki Konpainia Amateurrak (Atarrabia) Montse Zabalzaren zuzendaritzapean eszenaratu.

UROZKO MEMORIAREN PARKEA, MEMORIA LEKU BERRIA

Memoria Historikoa Koordinatzeko Batzorde Teknikoak beste bi gune Nafarroako Memoria Historikoaren Leku izendatzeko eta inskribatzeko akordioa onartu zuen: Urozko Oroimenezko Parkea, non hiru bizilagun agoizkiar fusilatu zituzten, eta Lodosako Plazatxo. Bi inskripzio berri horiekin, 23 dira Memoria Historikoaren Lekuak Foru Erkidegoan.

Urozko parkea 2018an inauguratu zuten, 1936ko kolpe militarren ondoren Lizoain-Arriasgoiti haranean eraildako pertsonak aitortzeko. Monumentu-multzoan jarritako plakan jasota dagoenez, 1936ko abuztuaren 15ean Caparrosoko hiru bizilagun -Teofilo Jiménez Ladrón, Juan Merino Navarro eta Santiago Moreno Alba- Urozeko hobian hil eta lurperatu zituzten, eta 1980an berreskuratu zituzten haien gorpuak, Matilde Ruiz Remón auzokoarenekin batera. Azken hori Cortesekoa zen, eta sakea osatzen zuen eta Echalazen hil eta lurperatu zuten. 1936ko abuztuan bertan, data zehatzik jakin gabe, Valentín Carlos Beroiz, Pablo Gastesi Expósito eta Mariano Inda Navaz Agoizko herritarrek hil zituzten leku horretan. Hirurak Gazte Sozialistekoa ziren. Agoiztik eraman zituzten eta sabelean tirokatu zituzten Urozetik irtetea, gaua hilzo-

rian eta oihuka igaro zuten. Hurrengo egunean, inguruko erreka batean lurperatu zituzten. Gorpuak 1976an aurkitu eta lurpetik atera zituzten, Agoizko hilerrira eramateko.

Gainera, memoria-gune honek 1938ko maiatzaren 22an San Kristobal gotorlekutik ihes egin zuenetako bat gogorarazten du, nortasun ezezaguna zuena, Zalban hil eta lurperatu zutena,

eta haren gorpuzkiak ez dira aurkitu orain arte.

Felix eta Julian Lizarraga anaiek egindako parkea biribila da, eta korten altzairuzko zortzi eskultura ditu. Multzoak, harrespiletan inspiratuta, oroimenaren betierekotasuna sinbolizatzen du, gizonak eguzkiaren irteerantz gidatzen dituen emakume batekin, berpiztearen energia sinbolizatu nahian.

IRULEGIRAKO BISITA

Aranzadi Zientzia Elkarteak, bere indusketa eta ikerketa taldeek Antzinaroko arkeologian egiten duten lana sendotzeko eta aurrera egiteko, mikromezenasgo kanpaina bat abiarazi du baliabide ekonomiko gehiago lortzeko. Dohaintza baten truke, bisita gidatuak eskaintzen dira Zaldia, Artzi edo Lakidain bezalako aztarnategi garrantzitsuetara, non gazteluaren hondakinak eta Irulegiko Eskua agertu ziren. Euskararen

jatorriari argia eman dion aurkikuntza honek paradigma aldaketa ekarri du eta berrikuntza esanguratsua dakartzarkeologia eta hizkuntzalaritzaren munduan. Agoizko Udalak, gure hizkuntza eta ondarea aztertze konpromisoa hartuta, bat egin zuen Aranzadik abiatutako kanpainarekin eta Irulegira irteera bat antolatu zuen hiribildutik. Bisitan, Burdin Aroko herrixka eta eskua agertu zen etxea ezagutu ahal izan

ziren. Gainera, mendiaren gailurrean dagoen XV. mendeko gaztelu nafarraren historia ere azaldu zen, guztia Aranzadiko arkeologiako langileen eskutik.

Gogoratu behar da Agoizko Udala Aranzadi Zientzia Elkartearekin eta HIDEA herriko taldearekin elkarlanean ari dela azken urteotan Zalurribarko San Salvador ermitako indusketetan.

SEXU ERASORIK GABEKO ETA BERDINTASUNAREN ALDEKO FESTAK

"Nafarroa festa da. Stop agresores/Nafarroa jaia da. Erasotzaileak Stop" da Nafarroako Gobernuak aurtengo jaien denboraldirako presatatu duen kanpainaren leloa. Agoizko Udalak bat egin du kanpainarekin, berdintasunezko eta eraso sexistarik gabeko jaiak aldarrikatzeko.

Aimar Oroz EAeko jokalaria, Kutxi Romero abeslaria eta Unai Laso pilotaria, emakumeen eta gizonen arteko errespetuzko eta berdint-

tasunezko jai ereduarekin konprometitutako pertsonak, dira kanpainaren protagonistak. Nafarroako Gobernuak eta INAIK oso positibotzat jo dute haien lankidetzak; izan ere, Nafarroako gizarte-, kultura- eta kirol-arloan ezagunak diren pertsonak dira, eta gazte askok jarraitzen eta miresten dituzte. Horregatik, kanpaina honekin duten konpromisoa eredu eta erreferente izanen da, eta kontzientziak mugitzen lagunduko du.

Eva Isturiz INAIK zuzendariaren hitzetan, kanpainak zuzenean erasotzaileei dei egiten die Nafarroa jai dela, jarrera matxistek lekuri ez dutela eta erasotzaileak ez direla gure festan sartzen jakinarazteko. Mezu zuzen, sendo bat bidali nahi dizuegu, argi izan dezazuen Nafarroako gizarteak ez duela jarrera eta portaera matxistarik onartzen, ez dagoela haintzat lekuri.

ERASO SEXISTEN AURKA

Berriz ere, jaien atarian, Agoizko Udalak, Nafarroako Berdintasunerako Institutuarekin lankidetzan, emakumeentzako bi tailer antolatu zituen, jaietako indarkeria-kasuak gertatuz gero, jarduera irizpideak bateratzeko. Rut Iturbide Rodrigog zuzendu zituen bi mintegiak – oinarrikoa eta aurreratua –, eta gehieneko partaidetza kopurua izan zuten.

BIDEOA. Agoizko Udala duela 18 urte baino gehiagotik ari da emakumeen aurkako indarkeriaren aurka lanean, jaietan eraso sexisten aurka antolatutako kanpainaren barruan, eta bideo bat zabaldu zuen bere komunikazio-kanalean, "Agoitz jaia da" lelopean. Bertan, adin

aniztetako auzokide agoizkek, eraso sexistarik gabeko, jokabide matxistarik gabeko, tentsiorik

gabeko, berdintasunezko eta jai-giroko Agoitz aldarrikatu zuten.

JAIETAKO BALANTZEA, BIKAINA

Agoizko Udalak jaietako buruzko balantzea egun du: oso onak izan dira eta gorabeherarik gabekoak. Abuztuaren 12an hasi eta 16an amaitu ziren, eta bitarte horretan 70 ekitaldi inguru egin ziren. Guztietan parte-hartze handia izan zen, zeinetan jai-giroa eta errespetu handia izan protagonista, herritarrek egindako balorazioek berresten duten moduan.

Aurtengo jai programarako 104.000 euroko aurrekontua izan da, 2022an baino zertxobait gehiago. Ekitaldi guztiak gorabeherarik gabe garatu dira, bi salbuespenekin: Hilaren 15eko disko gaztea bertan behera utzi behar izan zen eta egun berean Merkatu plazan egitekoa zen Trikidantz taldearen kontzertua Nafarroa Beherea plazara pasatu behar izan zen. Eurria izan zen bi gertakari horien eragilea.

Agoizko Musika Bandak eta UMAFYK eman zieten hasiera jaietako, udaletxe aurrean elkartutako jendetzaren aurrean. Kulturgunea foroak merezi zutela erabaki zuen txupina bi taldeek botatzea, beren 25. urteurrena ospatzen zuten-eta. Une batzuk lehenago, Aurelio Leon aretoan jende ugari elkartu zen, joan den urtean herrian nabarmendu diren hainbat herritar eta kolektibori sariak eta errekonozimenduen banaketarako.

Jaietako Egun Handian ohiko erraldaien topaketa izan zen. Sei konpartsetako 28 erraldoik, gehi herrikoek, zeharkatu zituzten herriko kaleak goizeko lehen orduetatik, eta kolorea eman zioten goiz beroari. Goiz bizi-bizi hori borobiltzeko, prozesioa, Mariano Garcia agoizkoaren Argizariaren Meza, Euskal Dantzak eta txorizo, ogi, ardo eta gazta banaketa. Arratsaldean, Toki Eder pilotalekuan, pilota partidak jokatu ziren.

Haurren Egunean, Haur Korporazioak, Oihan Cappel Gastón buru, izan zuen protagonismorik handiena. Oihanek, alkate txikiren papera betetz eta bere ikaskideekin batera, adierazi zuen "errespetuan oinarritutako jaiak izatea nahi zuela, indarkeriarik gabekoak eta zeinetan pertsona guztiak lekua izanen zuten". Goiz horretan bertan zapi ezarri zitzairen 2022an jaietako haurrei. Guztira, 42 izan ziren. Ondoren, suziria bota eta desfilea egin zen apar jaietako egunaren iturzarrea parke-raino. Kantuz-ek kaleak girotu zituen paellada herrikoien aurretik. Parkean egindako bazkari horretan 400 lagun inguru bildu ziren, azken urteetako kopururik handiena. Arratsaldean, berriz ere, haurrek izan zuten protagonismo nagusia: etxeko mozorroren lehiaketan eta horren sari banaketa. Bitartean, frontoian, Nafarroako Foru Komunitateko Erremonte Profesionaleko Txape-

Iketako partidak jokatu ziren.

Kostradaren Kofradiaren ekitaldiak, Gazteen Egunerako programatuak, agerpen handiagoa izan zuen aurten. Kofradiaren ohiko ekitaldi ofizialean saria eman zitzaion Elena Erdozain Pérezi; eta, horretaz gain desfile bat eta bazkaria egin ziren, beste kofradietako gonbidatu batzuekin. Horretaz gain, herri kirolak, trikitiak..., eta, arratsaldean, gazteek kaleak hartu zituzten bere eguna ospatzeko.

Adinekoen Egunarekin amaitu ziren jaiak. San Migeli eskaintza egin zitzaion, Bilaketa Ahots

ONDAREARI BURUZKO EUROPAKO JARDUNALDIAK 2023

"Ondarea bizirik" lelopean, Europako Kontseiluak sustatzen dituen eta Nafarroako Gobernuak Vianako Printzea Erakundearen bidez koordinatzen dituen Ondarearen Europako Jardunaldien zortzigarren edizioa ospatu zen. Eta aurten ere lekua izan zuten Agoizko kultur ondareari buruzko programazioan. Hasiera-hasieratik, Agoizko Udalak parte hartu du zita horretan. Oraingoan proposamena hirukoitza izan zen, eta egutegiko bi asteburu hartu ditu. Alde batetik, irailaren 22an, ostirala, Agoizko udal-mugarterako toponimiari, mugarriari eta iturriari buruzko az-

terlanaren aurkezpena egin zen Kultur Etxean. HIDEA Agoizko Historia Kultur Elkarteak egindako lan neketsu eta ikusgarria, eta grafikoki islatua aurkezpena bertaratu ziren guztiei eman zitzaion lamina-mapa batean. Larunbat goizerako, hilak 23, ibilaldi historiko-natural bat antolatu zen Gendulaingo bidearen inguruan. Eta hilaren 30ean, larunbata, San Migeletako jaiekin batera, agramondarren eta beaumontarren arteko bakearen sinaduraren antzezpene berreskuratu zen. Agoizko dantzariak, alde batetik, 1479ko gerra eta bakearen sinadura interpretatu zuten,

eta Instrumentu Taldeak girotuta, eta aperitibo eskaini zen parkean, Iraunkorrek txarngak lagunduta. Ondoren, Udaltzako, Erraldioen Konpartsa, gaiteroak eta txaranga, Maiketia Behartsuen Ahizpen Egoitzara joan ziren, agureei ohiko bisita egitera.

Udalak herritar guztiak zoriondu nahi ditu, jaietako horietan agertutako alaitasunagatik eta bizikidetzaren ereduagatik. Bereziki, eskerrak eman nahi dizkiegu gure jaiak benetako arrakastatsuak izatea eragiten duten kolektibo guztiei. Eta udal-langileei, beren ahaleginagatik, dedikazioagatik eta prestasunagatik.

herriko armarría sortu zuen ekitaldia, eta, bes-tetik, ehungileen lana.

Agoizko Udalak arrakasta handiz parte hartu du deialdi guztietan proposamen ezberdin eta erakargarriekin; Induriagako nekropolira txangoa, Iratiko bidezidorraren ibilbidea, El Irati, S.A. eta "Agoizko Istorioak" erakusketarako bisita gidatuak, San Salvatore ermitako eskuhartzea eta iazko "Agoizko istorioak irudietan" erakusketa. Gure kultura-ondare aberats eta askotarikoaren aldeko benetako apustua da.

SARIA, NAZARETH TORRENTZAT

Nazareth Torres Molina Nafarroako Unibertsitate Publikoko ikerlari eta IMAB institutuko kideak Landareen Biologiako Europako Elkartearen Federazioaren (FESPB) saria jaso zuen Marseillan. Haren bidez bere ibilbide zientifikoa saritu nahi izan da. Ondoren, Landareen Biologiako Espainiako Elkartearen (SEBP) Sabater saria ere jaso zuen Bragan, duela hilabete batzuk.

Nazareth Torresen hautagaitza Landareen Biologiako Espainiako Elkarteak (SEBP) bultzatu zuen, maiatzean Sabater saria eman zion erakunde berak. Bi urtean behin ematen den sari horrek ikertzaile gazteen ibilbidea aitortzen du.

Sabater saria dela eta, Nazareth Torresek 1200 euroko saria jaso zuen, baita BZESren bilerarako izena emateko kuota era. Bilera Bragan egin zen, eta ikertzaileak amaierako hitzaldia eman zuen.

Bi hitzaldietan, Nazareth Torresek doktoretzatesian eta doktoretza-ondoko ibilbidean egindako lanaren zati bat azaldu zuen.

HIZKUNTZA ESZENIKO BERRIEN LEHEN JAIALDIA EGINEN DA ABENDUAN AGOITZEN

LEB - Hizkuntza Eszeniko Berrien Nazioarteko Jaialdiak bere lehen edizioa egingen du Agoitzen 2023ko abenduaren 1etik 9ra, abangoardia eszenikoa landa-ingurunera hurbiltzeko helburuarekin, pertsona guztiek kulturarako sarbidea

izateko eskubide unibertsalaren oinarriko premisari jarraiki.

Bederatzi egunez, jaialdiak sormen-arriskuak markatutako programazioa hartuko du: hoge

bat ikuskizun, konpainia profesionalen bitartekotza- eta akonpainamendu-jarduerak, dibulgazio-erakusketa bat, ikasleentzako bisita gidatuak, masterclaseak, mahai-inguruak edo Testu Eszenikoen lehen Saria, joan den abuztuaren 6an amaitu zena. Sari horrek poetika, sorkuntza eta dramaturgia berriak sustatu nahi ditu, baita abangoardiako formatuak eta lengoia eszeniko berriak ere. Erabakia LEB Jaialdian jakinaraziko da.

Iriarte Pilez elkarteak sustatutako proiektuak Nafarroako Gobernuaren diru-laguntza du, Nafarroako Kutxa Fundazioaren eta La Caixa Fundazioaren InnoCultural Programaren laguntza, eta Agoizko Udalaren, herriko kultur etxearen, Arte Eszenikoen Akademiaren, Eszena Zuzendarien Elkartearen (ADE), Antzerki Egileen Elkartearen (AAT), Nafarroako Eszena Enpresa Elkartearen (ESNA) eta Continta me tienes argitaletxearen (CTMT) laguntza.

ARGAZKILARITZA LEHIAKETAREN XVIII. EDIZIOA

Agoizko Udalak, Kultura eta Festetako zinegotzi-goaeren bitartez, «Agoitz Hiria» argazki lehiaketaren edizio berri bat deitu du, eta guztira 800 euro banatuko ditu saritan. Argazki lehiaketa honen hamargarren edizioa da, eta Udalak Agoizko une edo eszena esanguratsuenak atzematera animatzen du parte hartzen duena. Izan ere, oinarriek nahitaezko betekizuntzat ezartzen dute argazkiek Agoizko hiribildua izango dutela gaitzat: paisaiak, hirigintza, ondarea, ohiturak, jaiak, bertako jendea... eta originalak, argitaragabeak eta beste lehiaketa batzuetan saritu gabeak izan beharko dute. Gainera, zuri-beltzean edo koloretan izan daitezke.

Lehiaketak bi modalitate ditu: Orokorra, herritar guztientzat irekia, eta herrikoia, Agoitzen erroldatuta dauden pertsonentzat mugatua. Deialdia bi sari aurreikusten ditu, 500 euro modalitate orokorrerako eta 300 euro herrikoirako, Kultur Etxean egingen den erakusketaren inaugurazioan banatuko direnak.

Epaimahaiak izendatuko du modalitate orokorreko argazkirik onena. Gainera, hiru irudi aukeratuko ditu, eta herri-bozketa egingo da "herri-saria" modalitatean irabazle izan den instantearen berri izateko. Bozketaren xehetasunak Udalaren ohiko hedabideen bidez jakinaraziko dira.

GARAGARDO JAIAREN XI. EDIZIOA

Angiluerreka elkarteak Garagardo Festa antolatu zuen aurten ere, arrakasta handiz. XI. Edizioan, urteroko hitzordu honek agoizkaak bildu zituen berriz ere Merkatu plazan, eta inguruko ibarretako bizilagunekin partekatu zuten ekitaldia. Festak mila lagun inguru bildu zituen, 20:00-24:00 bitartean, eta giro ezin hobean garatu zen. Dastaketa gastronomiko eta garagardotegiez gain, Tatanka taldearen zuzeneko musika izan zen. Garagardo Festa pregoi batekin hasi zen, antolatzaileek urtean zehar egindako lana nabarmentzeko Agoizko pertsona edo talde bati eskatzen zaiona. Aurten, Agoizko Musika Bandak, bere 25. urteurrenagatik omendua, topa eta esker ona partekatu zituen 20 urte dituen Bilaketako Ahots eta Instrumental Taldearekin. Bi taldeetako ordezkariak agertokira igo ziren, eta Prost! egin zuten.

KULTUR BALANTZEA

EKAINA. Ekainean zehar Kultur Etxean bi erakusketa egin ziren, biak ohikoak ikasturte amaierako egun hauetan: Artista txikiak erakusketa, Ikastetxeko eta Haur Eskolako ikasleen lanak biltzen dituen, eta zaharberritze eta pintura ikastaroen erakusketa, azken urtean egindako proiektuen aukeraketa jasotzen zuena.

Agoizko Musika Bandak, bere 25. urteurrena dela eta, jai egun hau ospatu zuen, atzoko eta gaurko kideekin berrelkartze musikal bat eginiz. Ekitaldi horretaz gain, Musika Eskolako ikasleek prestatutako "Disney, detrás de las cámaras" musikalean parte hartu zuen. Halaber, ikasturte amaierako ohiko kontzertua eskaini zuen eskola-egutegia ixteko.

Agoizko San Migel Abesbatzak, udako solstizioaren efemeridea den Musikaren Jaia ospatzeko, kontzertu bat egin zuen Nafarroako parkean.

Eta 1789 eta Teatro en la Cócena antzezlanetan ere parte hartu zuen. Frantziako herri xehearen ahotik Fran-tziako Iraultzaren lehen urteetako gertakari batzuk kontatzen dituen obra da. Agoitzen eskaini zen Kultura Zuzendaritza Nagusia-Vianako Printzea erakundeak antolatutako Kultur programako ekitaldi bat. Equinoccio kontzertua

izan zen 28. Edizio honetako ekitaldia, Carlos Arriazuk eta Jesús Carbonellek interpretatua, jazz eta flamenkoa uztartzen dituen.

IRAILA. Memoria Historikoaren Zikloa, Ondarearen Europako Jardunaldiak, Agoizko Zokoa, Irulegiko gazteluaren hondakinen bisita gidatua eta San Migel jaiak izan ziren iraileko kultur agendan proposatutako jardueretako batzuk. Baina dantzak ere lekua izan zuen Cultur-Izan formatu berritzailearen barnean. Adierazpen artistiko tradizionalen programa

berria, Vianako Printzea Erakundeak antolatua, Nafarroako musika, dantza eta ahozko adierazpen herrikoien dibulgazioa eta bitartekaritza du helburu. Agoizko Kultur Etxean egindako jardunaldian prestakuntza-tailer bat antolatu zen, eta, ondoren, parte-hartzaileen eskutik erakusketa bat.

San Migel jaien barruan, Pirritx, Porrotx eta Marimotots pailazoek, 35. urteurrena ospatzeko "Urteak bete, abenturak bizil!" ikuskizunarekin, arrakastaz itxi zuten hileko kultur agenda. Gainera, ikasturtea hastearekin batera, Agoizko Udalak eskaintzen dituen ikastaro eta tailerretarako matrikulak ireki ziren, urritik maiatzera. Horien artean, zaharkinak zaharberritzea, helduentzako pintura (oinarrizko maila eta maila aurreratua), euskarazko arte plastikoak (haur eta gazteentzako) eta irakurketa kluba.

EUSKARA SUSTATZEKO ETA ERABILTZEKO DIRULAGUNTZAK

Euskarabidea-Euskararen Nafar Institutuak 915.000 euroko laguntzak eman dizkie Foru Erkidegoko 92 toki-erakunderi, euskara erabili eta sustatzeko. Aurtengo deialdian, 2022an baino 40.000 euro gehiago izan dira, eta ia baina bi erakunde gehiagok parte hartu dute.

Toki-erakunde onuradunek hiru modalitateetan parte hartu ahal izan dute. A, jarduera soziokul-

turalak, errotulazioa eta argitalpenak, tailerrak edo prestakuntza-ikastaroak antolatzeko. B modalitateak hainbat toki-erakunderen elkarrekin egindako ekintzak hartzen ditu barne: Ze berri! aldizkaria, merkataritza-arloko programak, literatura-lehiaketak, irakurketa-kanpainak eta ahozko erabilera sustatzen duten programak. C modalitatearen bidez diruz laguntzen dira euskara-zerbitzu tekniko berriak sortzeko eta

finkatzeko gastuak, langileak prestatzeko ordezkapenak, programa integralak, azterketa soziolinguistikoak eta hizkuntza-plangintzarekin lotutako hausnarketa- eta partaide-tza-prozesuak.

Agoizko Udaleko Euskara Zerbitzuak 11.603,01 euro jasoko ditu, eta Aezkoa Ibarreko Batzar Nagusiak 6.574,15 euro.

EUSKARA IKASTEAREN ALDEKO KANPAINA

Euskara ikastaroetan izena emateko epea irekitzearekin batera, Nafarroako Gobernuak, Euska-

rabidea-Euskararen Nafar Institutuaren bitartez, 33 toki entitatek eta euskaltegiek 'Euskara orain' kanpaina abiarazi dute, bereziki gazteei euskara ikastera animatzeko. Gaztelaniz eta euskaraz ez ezik, funtsezko informazioa ematen da arabieraz, frantsesez eta ingelesez. Kanpaina bere garaian euskara ikasteko aukerarik izan ez zuten helduei eta beren eskola bizitzan euskararekin harremana izan zutenei ere zuzenduta dago, eta orain, berriz ere ekin nahi diote ezagutza hobetzeko.

Euskarazko irakaskuntzaren doakotasuna lortze aldera, eta herritarrek hizkuntza hori ezagutzeko duten eskubidea bermatze aldera, ikasturte honetan laguntzak handitu egin dira. Euskarabideak seigarren urtez jarraian egindako deialdia ikasleei zuzenduta dago, 2023-2024 ikasturtean ikastaro estentsiboak, trinkoak, barnetegiak eta autoikaskuntza ikastaroak egin ditzaten.

Matrikulatzen direnek 380 eurorainoko laguntzak lortu ahal izan dituzte, toki-erakundeek eskaintzen dituztenekin bateragarriak. Laguntzak eskatzeko epea 2023ko azaroaren 30ean amaituko da.

Informazioa emateko, www.aprendeusquera.navarra.es/www.euskarakasi.nafarroa.eus webgunea gaitu da. <https://elaide.eus> orriak ere informazioa eta baliabide erabilgarriak eskaintzen ditu prozesu horietan murgilduta dauden per-tsona guztientzat.

Agoizko Udala euskararen normalizazioaren eta sustapenaren alde ari da lanean, euskara zerbitzuaren bitartez. Horretarako, helduen artean ikastea bultzatzen du matrikulazio-kanpainen bidez, eta dirulaguntzak eskaintzen ditu haien ikaskuntzara animatzeko eta doakotasunean aurrera egiteko.

2023-24 KIROL PROGRAMA

Kanpandoa kirol guneak 2023/24 ikasturterako Kirol Jardueren Programan izena emateko epea ireki zuen, eta nobedadeak ekarri ditu. Horien artean, langileen prestakuntzaren eta kualifikazioaren alde egin den apustu sendoa, eta taulak eta jarraipenak kontrolatzeko teknologia eskuratzea.

Denboraldi berri hau prestatzeko eta kirol-programa zabala eta askotarikoa diseinatuzko, aurreko ikasturtean erabiltzaileei egindako inkestak iradokizunak eta erantzunak hartu dira kontuan. Gainera, jarduera berriak gehitu dira, hala nola zumba, aerobox, hipopresiboak, entrenamendu funtzionala... Profil guztiek beren beharretara egokitutako kirola aurkitzea da helburua. Helduek Kirol Parrillan eskaintza oso eta zabala izanen dute asteleheneretik larunbatera.

Adinekoak goizetan trebatu ahal izanen dira, hirugarren adinekoen jarduerekin, eta aquagymentzat protagonismo berezia izanen dute. Eta baita jarduera berriekin ere, hala nola pilates

eta martxa nordikoarekin. Yogak programan jarraitzen du. Eta adin txikikoentzat igeriketa, kirol aniztasuna, dantza eta taekwondo daude.

Ikasturte honetarako berrikuntza gisa, Kanpandoak "Gazte Parrilla" jarduera abiarazi du, kirola ingurune osasuntsu, seguru eta dibertigarri batean hasi nahi duten gazte eta nerabeentzat bereziki diseinatutako kirol programa. Astean 4 orduko programa bat, hainbat jarduerarekin, entrenamenduaren bidez garapen fisiko eta mentalari lagunduko diona.

Kirol-jarduera guztiak erabat egokituta daude indarrean dagoen araudira, guztiok kirola ahalik eta modurik seguruenean egin dezagun. Hainbat kirol modalitate eta diziplina eskaintzen dira, non haurrek, agoizko bizilagunek eta eskualdeko biztanleek udal kirol instalazioez gozatzeko aukera izanen duten kirola eginez.

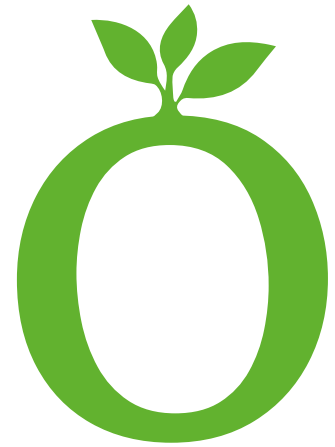
Kanpandoa konplexuaren 2023/24 denboraldirako kirol jardueren programa berria eskuragarri dago webgunean.

ZERO HONDAKINAK KANPONDOAN

Kanpondoako plantillak eskerrak eman nahi dizkie instalazioetako erabiltzaile guztiei Zero Hondakinaren kanpainan inplikatu eta laguntzeagatik. Kanpaina horren helburua da sortzen dugun hondakin kopuruari buruz kontzientziatzea. Horretarako, gure hondakin guztiak edukiontzietara eramatera gonbidatzen gaitu, aisialdirako lekua aurkitu dugun baldintza berberetan edo hobegoetan utziz.

Gaur egun, Kanpondoa kirol-instalazioa aurreko urteetan baino garbiago dago. Pertsona guztien gizalegea erakustez gain, eta oso atsegina izateaz gain, gure ahaleginak erabiltzaileentzat onuragarriak diren beste zeregin batzuetara bideratzea ahalbidetzen digun aurrezpena da.

Mila esker ingurune garbi bat sortzen laguntzeagatik.

KOSTRADAREN LASTERKETAREN XXIV. EDIZIOA

Aurten ere, Agoizko jaien bezperan, Kostradaren Lasterketaren XXIV. Edizioa ospatu zen.

Gizonezkoen maila absolutuan Aitor Etxeberria izan zen helmugatik pasa zen lehen atleta,

eta emakumezkoetan, Ane Bermejo Yanguas, Atletico Ardoi taldekoa. Lehenengoak 6 kilometroko ibilbidea egin zuen 20:01 minututan, eta Ane Bermejo 27:31 minututan. Hirurogeita bost lagunek, proba absolutuan, 34 gradu inguruko temperatura pairatu zuten. Proba 19:00etan hasi zen, eta aurretik beheko mailetak lasterketak izan ziren. Irteerak eta xedeak Nafarroa Beherea plazaren inguruan izan ziren.

Gizonezkoen proban podiuma hartu zuten Aitor Etxeberriak [20:31], Roberto Carlosek [20:17] eta Iñigo Maciasek [20:28]. Emakumezkoen proban, berriz, Ane Bermejo Yanguasek [27:31] Sara Paternain Villanueva [29:37] eta Mentxu Rota Erdozainek [29:56].

Herriko jaien hasiera aurreratzen duen probaren hogeita bosgarren edizioa ospatuko da heldu den urtean.

AGOIZKO VII. MENDI LASTERKETA

Irailaren 24an, igandea, Agoizko Mendi Lasterketaren VII. edizioa ospatu zen Agoitzen. Kanpondoa kirol-gunetik abiatu zen lasterketa, 9:30ean, 21,5 eta 11,5 kilometroko bi ibilbide izan zituen, eta 180 lagunek hartu zuten parte. Lasterketa Nafarroako Kirol Jokoen denboraldiari hasiera emateko balio izan zuen. Oraingo honetan, agoizko lehiaketak pisu handiagora irabazi du Nafarroako egutegiaren barruan,

Nafarroako Mendi Kirol eta Eskalada Federazioaren lasterketen Nafarroako Koparako puntuagarria izatera pasatu baita.

Distantzia luzeeneko lasterketan parte hartu zutenek 1.300 metroko desnibela egin behar izan zuten, eta motzean [13 urtetik gorakoenzat] 700 metrokoa. Aurten, bi kasuetan aldatu zen martxaren noranzkoa: San Lorentzora

igotzen hasi zen, Peña Txikitán, Induriagako nekropolian eta Axarimendian barna joan zen, eta azken jaitsierarekin bukatzeko. Hiru Herriko Javier Arangurennek eta Laura Sanzek distantziarik luzeenean lortu zuten garaipena. Eneko Esparza, Hiru Herrikoa ere, Markel Barrio herrikoaren eta Guratz Azpirozaren aurretik, podiumera igotzea lortu zuten 11,5 kilometroko lasterketan.

